

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2021/1176,

16. juuli 2021,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 III, V, VII ja IX lisa seoses genotüübi määramisega kitsede positiivsete TSE juhtumite korral, lammaste ja kitsede vanuse kindlakstegemisega, ebatüüpilise skreipiga karja puhul võetavate meetmetega ning veistel, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete saaduste impordi tingimustega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad, (⁽¹⁾) eriti selle artikli 23 esimest lõiku ja artikli 23a sissejuhatavat lauset ja punkti m,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EÜ) nr 999/2001 on sätestatud loomade transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate [Termin on muutunud. Uus termin on „transmissiivne spongiformne entsefalopaatia“] (TSEde) ennetamise, tõrje ja likvideerimise eeskirjad. Selles liigitatakse liikmesriigid, kolmandad riigid või nende piirkonnad sõltuvalt veiste spongiformse entsefalopaatia (BSE) esinemise riskist väheolulise BSE-riskiga, kontrollitud BSE-riskiga ja määratlemata BSE-riskiga riikideks või piirkondadeks.
- (2) Määruse (EÜ) nr 999/2001 III lisa on esitatud TSEde ennetamiseks kasutatava seiresüsteemi eeskirjad, sealhulgas lammaste ja kitsede seire kohta. Määruse (EÜ) nr 999/2001 III lisa A peatüki II osa punktiga 8 nähakse ette kohustuslik genotüübi määramine lammastel esinevate positiivsete TSE juhtumite korral ning kohustus teatada komisjonile viivitamata igast ARR/ARR-genotüübiga lammastel avastatud TSE juhtumist. ARR/ARR-genotüübiga lambaid peetakse klassikalise skreipi suhtes resistentseteks ning seetõttu on iga sellistel lammastel esinev haigusjuhtum ootamatu leid, mis nõuab tähelepanu. Seepärast tuleks sellest viivitamata teatada, et seda saaks edasi uurida.
- (3) Määrust (EÜ) nr 999/2001 muudeti komisjoni määrusega (EL) 2020/772 (⁽²⁾) vastavalt Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 5. juuli 2017. aasta teaduslikus arvamuses esitatud soovitudele kitsede geneetilise resistentsuse kohta transmissiivsete spongiformsete entsefalopaatiate (TSE) suhtes, (⁽³⁾) et võtta arvesse, et ka kitsed, kellel on K222-, D146- või S146-alleel, võivad olla geneetiliselt resistentsed klassikalise skreipi tüvede suhtes, mis teadaolevalt liidu kitsepopulatsioonis looduslikult esinevad. Määrusega (EL) 2020/772 muudeti määruse (EÜ) nr 999/2001 VII lisa, kehtestades eeskirjad, mille alusel tapetakse ja hävitatakse karjas, kus on kinnitust leidnud klassikalise skreipi juhtum, ainult need kitsed, kes on sellele haigusele vastuvõtlikud. Määruse (EÜ) nr 999/2001 VII lisa määrusega (EL) 2020/772 tehtud muudatused ei hõlmanud aga genotüübi määramist kitsede positiivsete TSE juhtumite korral. Seepärast tuleks III lisa A peatüki II osa punkti 8 ja III lisa B peatüki I osa jaotise A punkti 8 muuta, et näha ette genotüübi asjakohane seire ja aruandlus kitsede positiivsete TSE juhtumite korral.
- (4) Lisaks on määruses (EÜ) nr 999/2001 kehtestatud eeskirjad määratletud riskiteguriga materjali kohta ning muu hulgas sätestatud, et määratletud riskiteguriga materjal tuleb eemaldada ja kõrvaldada kooskõlas kõnealuse määruse V lisaga ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1069/2009 (⁽⁴⁾). Täpsemalt on määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisa punkti 1 alapunktis b määratud kindlaks selline määratletud riskiteguriga materjal üle 12 kuu vanuste

(⁽¹⁾) EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1.

(⁽²⁾) Komisjoni 11. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/772, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 I, VII ja VIII lisa kitsede ja ohustatud tõugude transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate likvideerimismeetmete osas (ELT L 184, 12.6.2020, lk 43).

(⁽³⁾) EFSA Journal 2017;15(8):4962.

(⁽⁴⁾) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnustatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus) (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1).

lammaste ja kitsede puhul, mis tuleb eemaldada ja kõrvaldada kooskõlas kõnealuse määruse V lisaga ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1069/2009.

- (5) Lammaste ja kitsede põllumajandusliku pidamise eripära tõttu ei ole nende loomade täpset sünniaega sageli võimalik määrata ning seega ei kanta neid andmeid nõukogu määruse (EÜ) nr 21/2004⁽⁵⁾ kohaselt nõutud põllumajandusettevõtte registrisse. Seepärast nõuti enne, kui määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisa muudeti komisjoni määrusega (EL) 2018/969,⁽⁶⁾ et määratletud riskiteguriga materjal kõrvaldataks üle 12 kuu vanuste lammaste ja kitsede või juba lõikunud jäävlõikehambaga lammaste ja kitsede puhul.
- (6) Määrusega (EL) 2018/969 muudeti määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisa selliselt, et lisati võimalus kasutada üle 12 kuu vanuste lammaste ja kitsede identifitseerimiseks loomade tapakohaks oleva liikmesriigi pädeva asutuse heakskiidetud meetodit. See võimalus lisati 2018. aastal, kuid muudatuse tegemisest saadik ei ole ükski liikmesriik seda kasutanud. Lisaks oli mõeldud, et seda võimalust kohaldatakse üksnes liikmesriikides ega laiendata kolmandatele riikidele. Seega on õiguskindluse ja selguse huvides nüüd asjakohane see välja jätta. Seepärast tuleks määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisa punkti 1 alapunktist b välja jätta võimalus kasutada üle 12 kuu vanuste lammaste ja kitsede identifitseerimiseks tapmiskohaks oleva liikmesriigi pädeva asutuse heakskiidetud meetodit.
- (7) Määruse (EÜ) nr 999/2001 VII lisas on sätestatud TSEde, sealhulgas ebatüüpilise skreipi tõrje ja likvideerimise meetmed. Täpsemalt on kõnealuse lisa B peatükis esitatud meetmed, mida tuleb võtta, kui TSE esinemine lammastel ja kitsedel on leidnud kinnitust. Komisjoni määrusega (EL) nr 630/2013⁽⁷⁾ muudeti määruse (EÜ) nr 999/2001 VII lisa, et kaotada kõik ebatüüpilise skreipi tuvastamise korral lammaste ja kitsede suhtes kehtestatavad liikumispiirangud, kuid säilitati kõnealuste karjade tõhustatud seire kahe aasta jooksul, et koguda ebatüüpilise skreipi kohta rohkem teaduslikke andmeid. Alates määruse (EL) nr 630/2013 vastuvõtmise kuupäevast on kogutud märkimisväärne hulk andmeid. Määruse (EÜ) nr 999/2001 VII lisa B peatüki punktis 2.2.3 sätestatud meede, mis ei ole seotud rahvatervisealaste kaalutlustega, tuleks seetõttu nüüd välja jätta.
- (8) Määruse (EÜ) nr 999/2001 IX lisa C peatükis on esitatud veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete saaduste liitu importimisel kohaldatavad nõuded. Need nõuded on erinevad sõltuvalt nii saaduste päritoluriigi või -piirkonna BSE staatusest kui ka nende loomade päritoluriigi või -piirkonna BSE staatusest, kellelt tooted on saadud. Riikide või piirkondade BSE staatus vastavalt nende BSE-riskile on määratud kindlaks komisjoni otsuses 2007/453/EÜ,⁽⁸⁾ milles loetletakse väheolulise BSE-riskiga ja kontrollitud BSE-riskiga riigid ja piirkonnad ning sätestatakse, et kõiki teisi riike või piirkondi tuleb käsitleda määratlemata BSE-riskiga riikide või piirkondadena.
- (9) Määruse (EÜ) nr 999/2001 IX lisa C peatüki B jao punktides g ja h on esitatud erinõuded juhuks, kui väheolulise BSE-riskiga riigist või piirkonnast imporditakse saadusi, mis on saadud määratlemata BSE-riskiga riigist või piirkonnast pärit loomadelt: punktis g on sätestatud, et loomi ei tohi olla söödud liha-kondijahu ega kõrnetega, ning punktis h on sätestatud, et saadused peavad olema toodetud ja käideldud viisil, mis tagab, et nad ei sisalda konditustamise käigus kahjustatud närvi- ja lümfikudesid ega ole nendega saastunud.

⁽⁵⁾ Nõukogu 17. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 21/2004, millega kehtestatakse lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ning direktiive 92/102/EMÜ ja 64/432/EMÜ (ELT L 5, 9.1.2004, lk 8).

⁽⁶⁾ Komisjoni 9. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/969, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisa väikemäletsejalistelt pärit määratletud riskiteguriga materjali eemaldamise nõuete osas (ELT L 174, 10.7.2018, lk 12).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 630/2013, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 (millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad) lisasid (ELT L 179, 29.6.2013, lk 60).

⁽⁸⁾ Komisjoni 29. juuni 2007. aasta otsus 2007/453/EÜ, millega määratakse BSE ohu alusel liikmesriikide, kolmandate riikide või nende piirkondade BSE staatus (ELT L 172, 30.6.2007, lk 84).

- (10) Määruse (EÜ) nr 999/2001 IX lisa C peatüki B jao punktides g ja h esitatud erinõuded on kooskõlas kõnealuse peatüki D jao punkti 1 alapunktis a ja punkti 1 alapunkti c alapunktis ii sätestatud nõuetega, mida kohaldatakse määratlemata BSE-riskiga riigist või piirkonnast otse liitu importimisel. Neid erinõudeid ei ole aga praegu sätestatud määruse (EÜ) nr 999/2001 IX lisa C peatüki C jaos, milles on esitatud kontrollitud BSE-riskiga riigist või piirkonnast importimisel kohaldatavad nõuded. Selle tahtmatu väljajätmise tõttu on seega praegu lubatud importida liitu kontrollitud BSE-riskiga riigist või piirkonnast saadusi, mis on saadud määratlemata BSE-riskiga riigist või piirkonnast pärit loomadelt, kes ei vasta kõnealustele erinõuetele. Määruse (EÜ) nr 999/2001 IX lisa C peatüki B jao punktides g ja h esitatud erinõuded tuleks seetõttu lisada kõnealuse lisa C peatüki C jakku.
- (11) Seepärast tuleks määruse (EÜ) nr 999/2001 III, V, VII, ja IX lisa vastavalt muuta.
- (12) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 999/2001 III, V, VII ja IX lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 16. juuli 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Määruse (EÜ) nr 999/2001 III, V, VII ja IX lisa muudetakse järgmiselt:

1) III lisa muudetakse järgmiselt:

a) A peatüki II osa punkt 8 asendatakse järgmisega:

„8. Genotüübi määramine

8.1. Lammastel määratakse iga TSE positiivse juhtumi korral koodonite 136, 154 ja 171 prioonvalgu genotüüp. Sellistel lammastel, kelle genotüübis kodeerib mõlema alleeli koodon 136alaniini (A), mõlema alleeli koodon 154 arginiini (R) ja mõlema alleeli koodon 171 arginiini (R), leitud TSE juhtumitest teatatakse viivitamata komisjonile. Kui positiivne TSE juhtum on ebatüüpiline skreipijuhtum, määratakse kindlaks koodoni 141 prioonvalgu genotüüp.

8.2. Kitsedel määratakse iga TSE positiivse juhtumi korral koodonite 146 ja 222 prioonvalgu genotüüp. Sellistel kitsedel, kelle genotüübis kodeerib vähemalt ühe alleeli koodon 146 seriini (S) või asparthapet (D) ja/või vähemalt ühe alleeli koodon 222 lüsiini (K), leitud TSE juhtumitest teatatakse viivitamata komisjonile.“;

b) B peatüki I osa jaotise A punkt 8 asendatakse järgmisega:

„8. Iga TSE suhtes positiivseks osutunud ja vastavalt A peatüki II osa punktile 8 testitud lamba või kitse genotüüp ja võimaluse korral tõug.“;

2) V lisa punkti 1 alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) lammaste ja kitsede puhul üle 12 kuu vanuste loomade või juba lõikunud jäävlõikehambaga loomade kolju, kaasa arvatud aju ja silmad, ning seljaaju.“;

3) VII lisa B peatükki muudetakse järgmiselt:

a) punkt 2.2.3 jäetakse välja;

b) punkti 3.5 alapunkt d asendatakse järgmisega:

„d) kahe aasta jooksul alates kõikide punktis 2.2.1, punkti 2.2.2 alapunktis b või punkti 2.2.2 alapunktis c osutatud meetmete lõpuleviimisest, tingimusel et selle aja jooksul ei tuvastata ühtki muud TSE juhtumit kui ebatüüpilist skreipit.“;

c) punkt 4.6 asendatakse järgmisega:

„4.6. Punktides 4.1 kuni 4.5 ette nähtud piiranguid kohaldatakse põllumajandusettevõtete suhtes, kus on rakendatud punkti 2.2.2 alapunktis d sätestatud 3. võimalust, kahe aasta jooksul pärast viimase muu TSE juhtumi kui klassikalise skreipi juhtumi tuvastamist.“;

4) IX lisa C peatüki C jao punkti 1 lisatakse järgmised alapunktid:

„e) kui veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, on pärit riigist või piirkonnast, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud määratlemata BSE-riskiga riikide või piirkondade hulka, ei ole neid söödetud lihakondijahu ega kõrnetega, nagu on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas;

f) kui veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, on pärit riigist või piirkonnast, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud määratlemata BSE-riskiga riikide või piirkondade hulka, on saadusi toodetud ja käideldud viisil, mis tagab, et nad ei sisalda konditustamise käigus kahjustatud närvi- ja lümfikudesid ega ole nendega saastunud.“